

Rusya'dan para transferinde tablo ağırlaşıyor. Transfere aracılık eden sınırlı sayıdaki banka da işlemleri durdurdu. İhracatçı, dövizin yurda getirilmesine ilişkin sürede, Rusya için istisna talep ediyor. Türk bankalarının da Rusya'dan mal bedellerinin transferinde kısıtlamaya gitmesi, ihracata önemli bir darbe vurdu. Türkiye'nin bu ülkeye ihracatı geçen yıl kasımda yüzde 21, aralıkta 33 ve bu yılın ocak ayında da yüzde 39 düşüş kaydetti. Rusya'ya ihracatta kayıp makine sektöründe yüzde 23,9 oldu.

EKONOMİ gazetesine bilgi veren ihracatçılar, birçok üründe pazarın Çin'e kaptrıldığını belirtiyor. Kaynaklar sıkıntılarını dolaylı yoldan aşmaya çalışan bazı firmaların, ihracatı ve transferleri üçüncü ülke üzerinden ya da kargo kanallarıyla aşma yoluna gittiğini belirtiyor.

İhracat bedelinin 180 gün içinde yurda getirilmesi zorunluluğu karşısında bankadan ödemesini alamayan firmalar, kendi formülleriyle bu bedelleri tahsil etmeye çalışıyor. Ancak ihracat hesabını kapatmak için banka transferi zorunluluğu, ihracat hesabının kapatılmasını engelliyor. Bu nedenle bazı firmalar, ihracat bedellerini Rus bankaları değil de üçüncü ülke bankaları üzerinden yapılan transferlerle almaya çalışırken, bazı firmaların kargo, bazı firmaların da Kapalıçarşı üzerinden sorunu çözmeye çalıştığı öğrenildi. EKONOMİ'ye konuşan iş dünyası kaynakları, para transferlerinin bıçak gibi kesildiğini, ihracatın da durma noktasına geldiğini söylerken, ihracatın kapatılmasının mümkün kılınması için, 'Rusya'dan yapılan ihracatın bedelinin tamamının yurda getirilmesine istisna uygulanmasını' talep ediyor.

*****

Yönetim Kurulu Üyeleri Derneği (YÜD) ve Bain & Company İstanbul Ofisi tarafından Türkiye'deki ağırlıklı olarak halka açık ve aile şirketlerinde görev yapan 135 Yönetim Kurulu Üyesi ve CEO ile gerçekleştirilen "Türkiye Yönetim Kurulu Barometresi 2023" araştırmasının sonuçlarına göre şirketlerin yatırım iştahları bütün yatırım kategorilerinde önceki seneye göre kayda değer düzeyde düşüş gösterirken, "Teknoloji ve altyapı yatırımları" %61 ile bu düşüşten göreceli olarak daha az etkilenmiş durumda.

İstihdam planlarında ise yatırım planlarının aksine olumlu bir görüntü olduğu gözlemleniyor. Bir önceki yıl %26 olan istihdamı artırmayı planlayan şirket oranı; 2023'te önemli bir yükselişle %39 seviyesine ulaşmış durumda.

2023 yılında Türkiye'deki şirketleri etkileyebilecek en önemli 3 risk olarak "iklim krizi ve sosyal riskler", "finansman ve nakit yönetimi" ve "sektörel ve politik belirsizlikler" ön plana çıkıyor. Araştırmanın dikkat çekici sonuçlarından biri de geçtiğimiz yıl ilk 5 risk arasında yer almayan "iklim krizi ve sosyal riskler" kavramı, bu yıl en önemli risk olarak görülmesi.

Çevre, Sosyal ve Yönetişim (ÇSY) kavramı hızla önem kazanıyor. Enerji dönüşümü, ÇSY'nin çevre yönünün ayrılmaz bir parçası olmakla birlikte, söz konusu kavram çeşitlilikten etişe, işyeri güvenliğinden paydaş haklarına kadar geniş bir yelpazeyi kapsıyor.

Katılımcıların %75'i, şirketlerinin sürdürülebilirlik stratejisi olarak sektöre göre önde olmayı planladıklarını, ayrıca şirketlerin yaklaşık %50'si hem nicel hem de nitel hedefler belirlediklerini belirtiyor. Ancak, şirketlerin yalnızca %37'sinin bir Net Sıfır hedefi olduğu ifade ediliyor. Bu durum hedeflerin yeterince hırslı olmadığına ve Paris Anlaşması'nın gereklerini karşılayamadığına işaret ediyor.

*****

Avrupa ve Türkiye'nin "İlk GWh (Gigavatsaat) Kapasiteli Enerji Depolama Tesisi" Çorlu'da hayata geçirilecek. Kontrolmatik bünyesindeki Progressiva firması ile Çinli Harbin Electric International Company, Tekirdağ'da 1 gigavatsaat kapasiteli enerji depolama tesisi ve 250 megavat kapasiteli rüzgar enerjisi santrali (RES) kurmak için anlaşta. 300 milyon dolarlık finansmanı Çinlilerin sağlayacağı projede toplam yatırım bedeli 600 milyon dolar olacak.

*****

Hakan Kara: "Seçim sonuçlarını tahmin için Tüketici Güven Endeksi'ne bakmak faydalı oluyor. 90 civarı ve üstünde genelde iktidar partileri kazanıyor. Kurdaki istikrara rağmen endeksin Şubat'ta 79,3'e düşmesi dikkat çekici. Not: 2019 Mart yerel seçimine girerken endeks 81,1 düzeyindeydi."

*****

Robin Brooks: "Rusya'nın Ukrayna'yı işgalinden sonra AB'den Rusya'ya yapılan aylık doğrudan ihracat yaklaşık 4 milyar dolar azalırken, AB'nin Orta Asya'ya yaptığı ihracat o tarihten bu yana 1 milyar dolar arttı. Dolayısıyla AB mallarının aktarılması, AB'nin Rusya'ya ihracatındaki doğrudan düşüşün %25'ini telafi etti.

*****

Dünya İstihdam Konfederasyonu (WEC) Başkanı Bettina Schaller: "Salgın dönemi ve sonrasında uzaktan ve hibrit çalışmayı deneyimleyen çalışanların tam zamanlı olarak ofise geri dönmeye direndiğini görüyoruz. İnsanlar salgın dönemi öncesinde olduğu gibi artık aynı saatlerde çalışma eğiliminde değil. Şu anda işgücü piyasalarında tamamen yeni bir dönem yaşanıyor. Bana göre bu dönemin en belirleyici dinamiği çalışanların giderek artan 'esneklik' arayışı. Çalışma durumunda olan profesyoneller artık sadece maaş değil çalışma saatleri, nerede çalışacakları, ne tür sosyal ve ek gelirleri olacağı gibi birçok konuda daha yüksek taleplerde bulunuyorlar. Birçok ülkede, serbest çalışanların oranı maaşlı çalışanları geçmeye başladı. Özellikle sağlık ve bilgi teknolojileri sektörleri başta olmak üzere farklı sektörlerde giderek daha fazla profesyonel esnek kontratlarla çalışmayı benimsiyor veya proje bazlı çalışıyor. Örneğin ABD'de, 'seyahat eden hemşire' kavramının hızla yaygınlaştığını ve bu şekilde çalışan hemşire sayısında patlama olduğunu gördük. Bu insanlar bir hastane çalışanı olmak yerine özel istihdam hizmetleri ajanslarına katılıyor ve kendi taleplerine göre esnek kontratlar yaparak çalışıyor.

*****

Makina Hangar Türkiye'de sanayi sektörünü daha ileriye taşıyacak, sektörel firmaları, sivil toplum kuruluşlarını, üniversiteleri ve elbette farklı disiplinlerden mühendisleri tek bir çatı altında toplayacak yeni nesil bir girişim oldu. Burada hem bilgi ve deneyim paylaşımı sağlanacak hem de makina imalat sektörünün geleceğine yön verecek projeler hayata geçirilecek"

*****

Dünyanın önde gelen hava kompresörü üreticilerinden Elgi Equipments, D.V.P. ile ortaklığını duyurdu. ELGi, D.V.P.'nin tescilli vakum ürünlerini Hindistan'da üretmek, monte etmek, test etmek ve satmak

yanında ürün portföyünü de genişletecek. D.V.P. Vakum pompası üreticisi Vacuum Technology S.p.A., hızla büyüyen Hindistan pazarına erişim sağlamak için ELGi'nin güçlü üretim kapasitesinden ve Hindistan'daki kapsamlı satış ve servis varlığından yararlanacak. Küresel vakum pompası pazarı son birkaç yıldır sürekli bir büyüme gösteriyor ve 2024 yılında 6-7 milyar ABD doları olacağı tahmin ediliyor.

"Vakum sinerjiktir ve basınçlı havanın yanında yer alır ve hava kompresörleriyle karşılaştırılabilecek bir karlılığa sahiptir. Bu, ürün portföyümüzü genişletmek, hızlı büyüyen pazarlara erişimimizi genişletmek ve anlamlı teknolojik, üretim ve pazarlama sinerjilerinden yararlanmak için stratejik bir hamledir. ELGi Equipments Genel Müdürü Dr. Jairam Varadaraj şöyle konuştu: "İlk önce işi Hindistan'da kuluçkaya yatırın ve ardından küresel olarak genişletin. 1973'ten beri vakum işinde olan bir aile şirketi olan D.V.P. Vacuum Technology ile ortak olmaktan gurur duyuyoruz." Ltd.

Roberto Zucchini, Başkan ve CEO, D.V.P. Vacuum Technology S.p.A., şu yorumu yaptı: "Bu anlaşma, D.V.P.'nin, Elgi'nin üretim yapısı ve dağıtım ağından yararlanarak oldukça rekabetçi olan Hindistan vakum pazarına girmesine olanak tanıyacak. Ayrıca, bileşenlerin sinerjik değişimi için ilginç fırsatlar ve dolayısıyla güçlenme olasılığı var. karşılıklı iş geliştirme imkanı bulunacak."

*****

Mersin Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği (MESİAD) Başkanı Hasan Engin, "Finansmana erişim çok zor şu anda. Piyasada faiz ağırlıklı gündem var, yatırımları kimse konuşmuyor. Birçok sektör durmuş durumda. Döviz kurlarındaki hızlı dalgalanma, dünya ekonomisindeki daralma, artan maliyetler üretimi ve sanayicileri olumsuz yönde etkilemektedir. İş dünyasında yaşanan zorlukların aşılması ancak üretimde istikrarın sağlanması ile gerçekleşecektir. Sanayicilerin finansa erişiminin kolaylaştırılmasıyla yatırımların hız kazanacağı ve istihdamın artacağı görülecektir. Sanayiciler, üreticiler ve firmaların bu zorlu durumu atlatabilmesi için bankaların yeni yatırımlara kredi desteği vermesi gerekmektedir. Ancak bu yatırımların da hayata geçebilmesi için güçlü bir sermayeye ihtiyaç vardır. Bu sebeple firmalara krediye erişim kolaylaştırılmalı ve kredi desteği sağlanmalıdır. Yeni ekonomik reformlar, tasarruf tedbirleri ve sanayicinin desteklenmesiyle yatırımlar hızlı bir şekilde gerçekleşecektir" diye konuştu.

Arbel AŞ Kurucu YK Başkanı Mahmut Arslan da "Hukuk, adalet, güven ortamının iyileştirilmesi yabancı yatırımcıların gelmesinin önünü açacaktır. Sermaye güvenli liman olmadığı zaman yaşamayı çok sevmiyor" ifadelerini kullandı.

EKONOMİ Gazetesi Yönetim Kurulu Başkanı Hakan Güldağ "Bundan sonra faiz artışı beklemiyorum. Zaten Merkez Bankası da pek o niyette değil. Piyasada daha az para bırakacaklar, bazı vergiler gelecek. Nisan ayında yeni bir vergi paketi düzenlenecek; bazı vergiler yukarı çekilecek. Depremle ilgili iş dünyasını ilgilendiren alanlarda 1-2 puan vergi artışı bekleniyor. Devalüasyon önemli bir konu, dalga boyu kur artışı beklemiyorum. Bu program muhtemelen devam ettirilecek. Seçimden sonra bir U dönüşü beklemiyorum" ifadelerini kullandı.

İş dünyasında yatırımlardan önce sektörel analiz yapılması önerisinde bulunan EKONOMİ Gazetesi Yayın Koordinatörü Vahap Munyar da bir takım eleştirilerde bulundu. Genel iş dünyasının fizibilite yapmadan yatırıma yöneldiğine dikkat çeken Vahap Munyar, "Pandemi döneminde işletmeler açık tutulup fazla kar edilince, herkes hemen kapasite artırımına gitti. Şimdi de iş dünyası kapasite fazlasının sancısını çekiyor. Tekstil ve hazır giyimde siparişlerin devamının gelip gelmeyeceği araştırılmadan yatırımlar yapıldı. Dolayısıyla fizibilite yapılmadan atılan adımlar sıkıntı oluşturdu. Şu anda bazı

işletmeler yüzde 30 kapasite ile alışıyor. Seramik, imento gibi birçok sektörde talepten fazla yatırım var ve bazı işletmelere yarım kapasite ile çarkları döndürüyor.

*****

Antalya Ticaret Borsası Başkanı Ali andır, ekle işlem hacminde, ülkemizdeki yüzde 71'lik artışa karşılık Antalya'da yüzde 84'lük artış olduğunu belirtti. andır, "Karşılıksız ek tutarında ise ülkemiz genelindeki yüzde 257'lik artışa karşılık Antalya'da yüzde 537'lik artış olmuştur. Ocak ayı itibariyle Antalya'nın yıla iyi bir başlangıç yapamadığını belirtti. Türkiye'de 2023 yılında kurulan yeni şirket sayısı yüzde 8 azalırken Antalya'da bunun iki katı olduğuna dikkat çeken andır, kapanan şirketlerde ise ülkede yüzde 12 artışa karşılık, Antalya'da yüzde 27 artış olduğuna dikkat çekti.

*****

Arjantin'de ocak ayında yoksulluk oranı yüzde 57,4'üne yükselerek son 20 yılın zirvesine ulaştı.

Arjantin'de yeni başkan Javier Milei'nin ekonomi programı son hızıyla devam ederken ocakta yıllık enflasyon oranı yüzde 254,2 oldu.

*****